

ŠERLOK
HOLMES'I
PÄEVİK

PÄÄTÄ LAIP
NIAGARAS

E 45336 VI Põhifond

Sherlok Holmesi päewik.

Pääta laip Niagara woogudes

ehf

õudne karjatus sünges öös.

ENSV
Riiklik Ayalik
Raamatukogu

Riiklik Raamatukogu
Jä.

MCMXXIX

Md. Doome ja A. Elbe kirjastus, Tartus Kalaturu tän. 3.

Fr. R. Kreutzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

349 956

~~96 802~~

Sisu:

1. Tragöödia tormisel ööl.
2. Koima jäljed.
3. Saladuslikud ringajäljed.
4. Võitlus kuristiku taldal.
5. Luuramine ebaohutuse varjus.
6. Salafiri.
7. Püünis tõmmataks koomalle.
8. „Musta masti“ uus weretöö.
9. Sherlock Holmes — viimane Niagara ohver.
10. Koimaripesa tabamine.
11. „Luuleloopa“ saladus selgub.

1 päätüft.

Tragöödia tormifel ööl.

Niagara ja sellelähedal-asuwa linna Niagaronc'i üle oli fänge feptembrikuuöö oma tiibu laotand. Linnakära oli ammu juba waitind, ja köitjalle oli lewind fügen rahu. Rahwatult wilkufid gaasituled, ja nii imelikult wöörastaw tundus fes tühjas, rohelasmustas ümbrufes kordniku sammude kaja.

Puhkus wali põhjatuul üle majakatuste, ja pakse, musti pilwerünkaid jookfis kiirelt üle tumeda taewa. Minult harwa ajas tuul pilwi lahku, millede wahelt fiis hele täiskuu walgus paistis.

Tuulekohina sumbutas eemalt kostuw tume Niagara mühin. Wägewa jõe fängi paistles hiigelsuuri weemasse kaljult kaljule, wilkus hetke kaldaäärseis linnatuledes ja kadus fiis wahutades mustendamasse öhe.

Siinsed elanikud olid selle kohinaga harjund — neile oli see igapäewseks nähtuseks, aga sellega harjumatuile humirändureile ja teifile linnaküllastajaille, kes praegu unetult woodis lebasid, nende hinge ängitfes seletamatu hirm ja nad tundsid fügisöös üffinduse öudu.

Ra jõeääres-asuwa wöörastemaja „Beautiful Girl'i“ teife forra toa aknast paistis tuli, kus noor waimulik Allan Beeby unetult wiibis. Allan oli püüdnud rahutust maha suruda. Juba päewal oli ta tundnud seletamatut hirmu, ja öhtu saabudes oli ta warakult woodisse heitnud. Aga mis tulemata oli jäänd, see oli rahu ja uni. Küll oli ta hetki uinund, kuid fiis

oli ta hirmsaid viirastusi ja werd — purpurset werd woollamas näind. Ta oli ärkand üleni higine, kellalööklide pääle. Pool-uniselt oli ta kellalööke lugend, ja talle oli paistnud, kui oleks kell kolmteist pauku löönd. Kuigi Allan ara werega just polnud ja unenägusid ega ennustusi ei uskund, siiski oli talle pimedus wäljakannatamatuks läind, ja ta oli elektri põlema käänand. Nüüd jalutas ta pooleldi-rõiwastunult toas ja siunas endamisi seda wäljakannatamatut weekohinat, mida ta oma ärewuse tekitajaks pidas.

Allan Beeby oli paari päewa eest oma kaswandiku, New-Yorgi miljonäri Charles Kendy poja Rixiga, keda miljonär tema hoolde usaldand, siia tulnud seda oivalist loodusemängu ja ürgjõu-imet waatama tulnud.

Tuba järgmisel päewal tahtis noor waimulik oma kaswandikuga New-Yorki tagasi sõita. Nad olid juba neil päewil põhjapoolse, Ameerika Ühend-riigese kuuluwa joa osa ära waadandud, olid ka Goat Islandi saarel wiibind, kust waade awaneb niinimetatud „Hobuseraua“ taolisele joale.

Järgmisel päewal kawatsefid nad ka Kanaada poolfelt kaldalt joa ilu ja wõimu waadelda. Kuid ikka ei saand Allan teda piinawast õudseist aimdusist ja ärewusest lahti. Ikka kiiremini ja kiiremini kõndis ta piki tuba, kuid sellest ei aidand jüdamerahu tagasi saamiseks.

Et piinawast ärewusest ja üksindusest pääseda, otsustas siis Allan oma kaswandiku juurde öötunde weetma minna. Ruttu, nagu peats ta millegi eest põgenema, wiskas ta palitu õlule ja läks koridori. Tasa koputas ta Rixi uksele. Waikus. Keegi ei wastand. Ka teiskordne koputamine jäi tagajärjetuks. Pool-õogemata katsus ta ukse linki ja — uks läks lahti. „Kas siis Rix ukse-riiwitamata toas magab?“ jähwas tal sääljuures mõttes.

„Rix!“ hüüdis ta tasasel häälel. „Rix, oled sa weel ärkwel?“

Sügaw waikus ümbritses endiselt teda. Hõigatu ei wastand.

„Nähtawasti raskesti magab!“ ümises waimulik poolkuuldawalt enda ette, et oma sifimas tõuswaid jubedaid aimdusi lammata.

Rähtu süüitas ta tifu ja selle walgusel nägi ta, et tema hoolealuse woodi oli tühi ning Rigi üldse toas ei wiibindki.

Rohutaw hirm waldas teda. Kus on noormees? Kas oli see võimalik, et Rigi öösel üksinda hotellist lahkus?

Waimulik seisis hetke tardunult. Talle tuli meelde, et Rigi täna jõe juures oli öelnud nii muide, et küll wõiks siit kuuwalgel ööl olla tore waade sätenawalle ja mäshawale jõe. Noormees oli oma wanaduse kohta küllalt arenend, spordi harrastamisega ka tugewa keha ja jõu omandand, wõis siis olla võimalik, et noormees keskööll hotellist lahkus ja jõeale jalutuskäigu tegi.

Allan Beeby ruttas kõhe trepist alla. Üksheoidja ei olnud weel magama läind, ja suure ärewusega küsis waimulik temalt:

„Kas on noorhärja, kelle reisikaaslasteks ma olen, wõõras-temajast lahkund?“

Üksheoidja noogutas jaatawalt ja seletas säälsuures.

„Muidugi wälja läind! Juba poole tunni eest! Ta ütles, ta tahtwat jõe kuuwalgel waadelda. Ja kuigi ma talle ütlesin, et tänane öö tormine ja pilwine, ning kuu ainult harwa paistab, siiski arwas tema, et sellest pole wiga ning kuuwalgust tema jaoks jatkawat küllalt!“

Sellejuures kehitas mees õlgu ja tegi näo, nagu teaks ta siiski rohkem. Beeby surus talle raha pihku.

„Näib, kui oleks teil weel midagi rääkida temast!“ ütles ta. „Kas ei wõiks te mulle ka seda öelda?“

„Ei, ei, Sir! rohkem ta küll ei öelnud! Aga ma arwan, see pole tõsi, et ta jõeale minna tahtis! Arwan, tal on mõni pikantne seiklus ees olnud, sest enne ta wäljumist nägin wäljas mustasse rõiwastatud, tihedasti-looritud daami, kes lorduwalt üles teie noorhärja afnale waatas. Kes teab, wahest oli noorhärjal mõni wäike kohtamine?!“

„Mõttetu!“ ütles pahaselt Beeby. „See on täiesti wõimatu! Sihtsalt noormees on jõe ääres. Ma lähen talle kõe järele. Laske mind wälja!“

Üksheoidja awas ukse ja Beeby tormas wälja, sellele mõtlemata, et ta mütsita ja jalas ainult öökingad. Temale näis

see uskumatu, et ta hoolealusel õiseid armuseiklusi oli. Ta oli weendel, et ta Rigi Prospekt pargist waatluskohalt leida wõib.

Kiirelt käis ta mööda liiwateid, metsikult pekkis tuul ta riideid. Mida lähemalle joale, seda kõwemini kostus Beeby kõrwu kukuwate weekogude kohin. Nüüd oli ta waatekohale jõudnud. See asus kõrgel kaljul, raudkäsipuudtega ümbritsetud. Beeby waatas oma jalgade all mustawas sügawikus mäsawale weele, mis metsikult wastu kaljust jõesängi pekkis.

Aralt paistis pilwede wahelt korraks tuu ja noor waimulik seisus otsekui nõitunud suurepärase waatemängu ees.

Kukkum wesi läikis kui hõbe ja kohutawas sügawuses kuuldusid hääled, kui hiiglaste mõirged. Allan oli sellest wõlutud, nii et ta isegi unustas, milleks ta siia tuli. Äkki ärkas ta nagu unest, ja talle tuli meelde, milleks ta siin wiibis.

Nüüd jäi tal lootus Rigi leida Goat-Islandi saarelt — wahest oli ta sinna läind, et weel kord Kanaada poolset kal-
dalt joa ilu nautida.

Kuu oli jälle pilwe taha kadund ja pillane pimedus ümbritses teda. Ta kawattes üle 110 meetri pikkuse silla minna, mis üle jõe saarele wiis — kuid äkki seisatas ta.

Pargiteelt kostusid sammud. Liiw ragises tuleja jalgade all. Waimulik tahtis juba Rigi hõigata, arwamises, et otsitu tuleb, kui talle äkki näis, et lähenejaid rohkem on kui üks.

Ras siis ometi wõis uskehoidjal õigus olla? Ras tõesti oli Rigel õõsi kohtamine?! Ent ei, see on uskumatu! Aga Beebyl oli siiski soov näha tulejaid, eriti kui ta nüüd kuulis, et sammud otse selle waatluskoha poole tulid, kus ta seisus.

Kiirelt astus ta kõrwale ja tõmbus waatekoha tahaplaanile. Mõni hetk möödund, saabus mitu kogu platwormile. Et jälle natuke kuwalguist pilwede wahelt wilkus, siis filmas ta kolme meest, kellede näod olid musta maskiga kaetud.

Raks neist tandsid pillikku tompu, mille nad maha panid, ja milles Beeby ehmudes inimese ära tundis.

„Tehke lähku!“ kiirustas neid sõjinal kolmas meestest. „Te teate, et siin kauem olla, kui meil tarwilik hädasohtlik, on. Politsei on tähelepanelikuks saand!“

Mehi ohwriga nähes mäletas Allan Beeby lugend olevat mõistatuslikkude laipade leiust Niagara alamjooksult. Kõik laibad olid hirmsasti lõhutud, nii et arwamine oli tekkind, et need Niagara joas õnnetut surma olid saand.

Teiselt poolt oli aga arwamine, et siin järjekindlate roimadega tegemist on. Nimelt olid laibad kõik peaaegu paljaks rööwitud. Politsei oli kõik kaalule pannud, et sellesse loosse selgust tuua. Seni oli see tagajärjetuks jäänd, ja laipu piiras endiselt õudne saladusloor.

Kas plaanitati siin jällegi samast roima, ning taheti seda waimuliku silmade all korda saata?

Allan pidi wälkkiirelt otjustama, sest esimene rääkija ütles uuesti tafa ja käsikwalt:

„Edasi! Wisake poisike sügawusse!“

„Koho!“

Üks meestest wõttis rätiku seotu näolt, kelle suhu nähtawasti räbal oli topitud, ja kes nende käest wabanemiseks asjatuid katseid tegi.

Samal hetkel tuli jälle kuu pilwe tagant wälja ning paiskas walguse otse seotu näole. Nüüd ei suutnud Allan end enam pidada ja ta hüüdis hirmuäratawal häälel, sest ta oli oma hoolealuse ära tunnud:

„Kix! Meie Kix!“ Ta jooksis meeste juurde, kes selle koleda toiminguga tegewuses olid.

Mõned wandesõnad olid wastuseks ja üks meestest, arwatavasti teiste päämees, haaras waimuliku kõrist kinni, enne kui see weel õnnetu juurde jõudis.

„Roer!“ kirjendas rööwel talle. „Ma wirutan ka sind koste!“

Allanil polnud mingit relwa, wastane oli temast ka jõu poolest üle. Siiski sai ta end üldises segaduses lahti rabelda ja eemalle joosta.

Hirm andis ta häälele hoogu ja läbi ööpimeduse kostus:

„Roim! — — Roim! — — Roim! — —“ ja kaugele pargipuis ning kaljuseinul kostus wastutaja:

„Roim! roim!...“

Uuegi sünge toiminguga ametisolijad kohkusid ja seisastusid hetke. Siis sööstis üks meestest Beebyle järele ja lõi kõigest jõust talle pähe. Beeby filmi ees hakkasid nagu tulised rõngad keerlema ja läbi nende nägi ta just kui udus, kuidas kaks meest tõstsid tomбу üle käsi puude, nägi veel kord Kiri pääd, ja siis kadus Kiri keha sügavusse, kust teda mühisewad ja kohisewad mefikeeled wastu wõtsid.

2. p ä ä t ü k k .

Roima jäljed.

Koitis juba taewaserwal mustjaspunafelt sügishommil. Rogu ümbruses sädeles weepiisku puude oksil ja kollakais-muutund lehil. Juba hakkas päike oma estimest kiiri linna aknaile puistama, ja oli saabumas wärste, selge sügispäew pääle sajust ööd.

Hele walgus tungis Allani filmi. Silmi awades nägi ta eredat päikest otse omale näkku paistwat, nii et ta need uuesti sulges. Uuesti filmi awades ja ümber waadates leidis ta end walge waibaga kaetult haigemaja woodis lebamas. Talle näis see nii kummaline olewat, kuidas ta ometi siia wõis sattuda. Akki tuli talle siis meelde kogu tõelikkus, ja nagu uski-nõelatuna sööstus ta süngist püsti.

Kohe tuli haigeteenija Beeby juurde ja palus rõiwastuda, kui teda selleks termislik seisukord lubawat, ning politsei büroos inspektor Rutgerfi külastada. All ootawat juba kaks Rutgerfi abilist autoga.

Kümne minuti pärast wõttis inspektor Rutgers Allan Beebyt ülekuulamiseks wastu. Inspektorile olid juba ütsikud kuritöö aktid selgund. Udi leitud Niagara waatekohalt miljonäri poja müts ja ümbrusest rüselamise jälgi. Allan Beeby appikutse pääle olid küll walwel olewad kordnitud appi rutand, aga walitsewat pimedust kasutades olid roimarid põgenend. Maas leband ainult Beeby eluta kogu. Dhwri isale oli öösel telegramm saadetud, ja millele ka miljonäri wastus tulnud, et ta täna keskpäewal siia jõudwat.

Allan kartis oma kadund kaswandiku isa tulekut. Ehki Beebyl noormehe ootamata surmas vähematti süüdi polnud, tegi ta siiski endalle põhjendamatuid etteheiteid. Ta oli nii kirjeldamatult õnnetu ja kahetses, et tema polnud noormehega ühiselt surra võind. Waimulik wõttis oma kaswatamis-kohtuseid liiga tõsiselt ja kartis oma ausa südametunnistusega etteheidete piina.

Inspektor püüdis Allani igatmoodi trööstida ja rahustada, mis talle ka pikapääle korda läks.

Noore Kendy laip jäi kuni festpäewani leidmata, kuid teada oli, et see paari päewa pärast wee pääle tõuseb ja jõe alamjooksult leitakse.

Inspektor teatas sellest juhtumisest ka Buffalo kriminaalkommissarile, kes ka omad ametnikud kohe kohale saatis. Aga ka nende waew oli asjatu. Kõik seisid lahendamatu mõistatuse ees ning kellelgi polnud kawa selle sünge saladuse lahendamiseks.

Pärast lõunat paluti Allan Beebyt jälle büroosse tulla. Sinna tulnud, leidis ta eest Rigi isa kellegi auwäärt wanahärra seltsis. Wanahärra oli natuke küürakas ja kõnnak hädine.

Miljonär ei teind Allaniile ühti etteheidet, ainult waatas talle püsiwa, furwa pilguga otša. Allan ei võind seda waadet wälja konnatada. Tundes end milleski süüdi olewat, haaras ta nuttes isa käest kinni ning jutustas öösi juhtumise weel kord, ajuti oma kõnet nuuksumistega katkestades. Wana Kendy kuulas teda hinge kinni pidades, rusutult leentoolis istudes.

Rigi oli rikkal isal ainuke poeg olnud, ta oli isa uhkus ja õnn pääle obikaasa surma, kes juba mitme aasta eest surnud oli. Ja nüüd oli see, wanaduse päewil lohutaja, roimarite läte all nii traagiliselt otša saand.

Allan lõpetand oma seletuse, millele inspektor wahetewahel oma märkusi tegi, walitses toas minuti rusuw waitus.

Wana Kendy oli oma näo kättega katnud ja sõrmede wahelt jooksid suured pisarad.

Kaasasolew wanahärra oli seisnud kogu selle jutu ajal käsi seljataga hoides wastu aknalauda toetades. Ta oli hoolikalt ning tähelepanelikult nii wainuliku kui ka inspektori se-

tusi kuuland. Ta ei segand sõnagagi neid. Kui need olid jutu lõpetand, seisis wanahärra weel tüli aega liigutamatult kui kaju. Minult ta pruunikspõlend näol tutslesid sooned, ja ta mõtted näisid mingi asja lahendamise juures wiibiwat. Siis segas ta waituse esimesena ja küsis inspektorilt, ilma et ta oleks wae-waks wõtnud end esitella:

„Kas oleme meie siin omawahel, wõi on ka seintel siin kõrwu?“

„Pole karta. Siin wõib kartmata isegi suurimaist saladusist rääkida!“

Siis ajas wanahärra end sirgetks oma küürafast olekust, tõmbas näolt halli, takerdund habeme ja suured kulmukarwad, ja rääkis weenwa ja sügawa häälega. Ta näojooned wäljendasid erilist energiat ja julgust.

„Lubage, sõbrad, et ma end oma õige nime all teile esitan! Mister Rendy esitas mind küll oma sõbra William Macconi nime all, kuid tõepoolest olen ma detektiiv Londonist. Olen Sherlot Holmes.“

„Sherlot Holmes!“

Beeby ja inspektor kordasid seda nime teadmatult. Siis surus inspektor Holmesi kätt ja awaldas hääd meelt, et suur meister ise oli waewaks wõtnud tulla seda saladuslikku roima lahendama ja andis lootust, et nüüd ometi kord kõik päewawalgele tuleb. Beeby tänas ka omalt poolt detektiivu ja palus kõik teha roima awalituks tegemiseks.

„Jälgin praegu teisi, rahwuswahelisi aferiste, roimareid,“ jättas Sherlot Holmes. „Jõudsin alles täna siia. Kõngil tutwusin mister Rendyga, kes mulle oma õnnetuse usaldas. Lõotasin talle seniks lahendada selle saladusliku roima, kui mu abiline Harry Taxon aferistide kohta ümbruskonnast asitõentawat materjali kogub. Et selleli mu siinwiibimise aeg piiratud, siis palun mu küsimusile wõimalikult täpselt ja piasaju salgamata wastata. Ühtlasi palun mu siinwiibimist täielikult saladusse jätta ja pääle meie nelja kellelegi teatawaks teha!“

Holmes pööras küsimusega inspektori poole:

„Kas siin ka waremalt selliseid kuritöö-juhtumeid on olnud?“

„Jaa, koguni hilja aja eest. Aga kahjuks jäid ka need kuritööd lahendamatuiks. Rix Kendy on lühitese aja sees juba viies ohwer Niagaral!“

„Kas olid wäljahutatud laibul ka rööwimise tunnuseid?“

„Jaa, kuid siiski mitte küllalt asitõendavaid. Nimelt mitte ühegi ohwri juurest ei leitud väärtasju ega raha! Aga, et laibad kosjes tublisti purunend olid, siis ei saand ka rööwimisele olulisemat tähendust anda!“

„Kas olid ohwrid ainult rikaste seas wälitud?“

„Ei! Raks esimest olid küll jõulad, aga kaks wiimast jälle päris wae sed! Esimene oli Sam Brown — rikas tööstur Buffaloost. Talle järgnes Per Donald — meie linna wae semaid kodanikke, kellest rööwleil midagi wõtta polnud. Sellegipärast oli ka tema taskud tühjaks tehtud! Kolmas oli jälle Buffalo ärimees, see oli aga kahtlase tegewusega. Kes teab, kas temaltki midagi wõtta oli, aga arwata wõisid nad seda küll. Neljas oli keegi tundmatu — wesi oli laiba tundmatuse ni lõhkund. Ainult riiete ja pesu jäänuste järgi wõis ka teda rikkamasse sihti lugeda“.

Holmes mõtles natuke.

„Hm, see on tähtis. Arwasin, et rööwolid on oma ohwreid ainult rööwimise otstarbel tapnud. Aga, et nad ka wae seid on tapnud, siis arwan, et neil ka teisi põhjusti pääle rööwimise on olnud. Ja neid tuleb otsida!“

Inspektor kehitas õlgu.

„Kui teie seda nii arwate, siis läheb see lugu weel tumedamaks ja mõistatuslikumaks!“

Holmes naeris fergelt.

Ei sugugi — ehk waehest selgemaks ja fergemalt lahendatavamaks. Kujutlege, kui oleksid roimariid tapnud ainult rööwimise pärast, siis oleksid nad tapmiseks walind ainult juhuslikult rikkaina paistwaid isikuid. Aga, et tapeti ka wae seid, siis peaks neil olema mingi kawa — see tähendab, neil pole tarwis otsekohest saaki niiwõrra, kui just kustilt kaudselt. Tuleks uurida niüid tapetute intiim elu ja seda, kellele oleks nende surmast kasu. Ja ongi parem, kui algame wiimasest ohwrist, sest see on meie kõige lähedasem. Kuid ma ei taha weel sellest pikka juttu teha!“

Nüüd pööras Holmes Beeby poole:

„Kuulates Teie endisi seletusi jäi mulle meelde, et Teie poolt kuualgel nähtud meestel olid näod musta masliga kaetud?“

„Just nii!“

„Kas Teie ei pannud tähele, kas peale nende, kes ohwriga ametis olid, weel teisi, nii öelda wahiposte, kuskil nõha ei olnud?“

„Ma ei ostand seda tähele panna, ja minu ülesärritatud meeleolu juures ei tulnud ma selle mõttelegi.“

„Ei usu, et nad ilma wahipostideta töötasid. Teisels: Teie arwate, et noor Beeby ei wöind kohtamisele minna? Teie arwates oli ulsehoidja jutt hotelli ees ootajast, musta loori kandwast daamist, kes päälegi weel Teie kaswanditu afnale üles waatas — tühi loba?“

„Jaa! Sest ma tundsin oma hoolealust küllalt hõsti, ja ei tea kedagi olewat, sellega oleks tal kohtamine wöind olla.“

„Arwan e' site, mister Beeby! Tean oma kogemusist, et noored inimesed selles wanaduses fergesti seda teed täiwad ja meesfamini ilka salaja. Arwan ka, et tal juba New-Yorgis oli jelliseid kohtamisi muidugi ilma Teie teadmata!“

„Aga lubage, Rix oli awalik minu ees, ta awaldas mulle kõik oma saladused!“

„Kas wiibisite Teie siis temaga ööd ja päewad koos?“

„Seda just mitte“ wastas Beeby. „Tal oli palju waba aega, mida ta spordile pühendas.“

„Waadake nüüd!“ wastas detektiiv naerdes. „Mina küll ei wõta u'lehoidja seletusi naljana, waid kawatsen ifegi osalt oma uurimisi just neile rajada!“

Wanahärra Kendy oli juba tublisti rahustand ja kuulas tähelepanelitult jutlemist. Siis haaras ta üles tõustes detektiivi kae ja sõnas:

„Ma'ste tätte minu poja eest! Andke roimarid sääduse tätte, ja ma tasun Teile rikkalikult. Ma tänan Teid, et seda asja oma pää e wõtite!“

„Dootke mister Holmsi pääle. Tema on mees, kes selguse toob!“ ütles inspektor Rutgers, ja surus uuesti detektiivi kätt.

Wana Kendy istus jälle tagasi tugitooli. Sherlock Holmes istus ta kõrvale.

„Mr. Kendy! Ma tahan Teilt midagi küsida. Palun wastake wabalt ja salgamata!”

„Olge lahke! wastas Kendy. „Saan Teile kõik meelesdi awaldama.”

„Kas teate wast kedagi, kellel oleks kasu Teie poja Rigi surmast?”

Kendy waatas hämmastunult küsija otsa, siis tegi ta eitawa pääliigutuse ja wastas kindlalt:

„Ei!”

„Kas tõesti, mr. Kendy? Teel siia rääkisite Teie oma perekonnasse puutuwaid sündmusi. Rigi oli Teie ainuke poeg, Teie abikaasa oli juba 8 aasta eest surnud. Teie õnnetut surma saand poeg oleks siis Teie ainuke pärija olnud! Et teda nüüd elawate kirjas pole, kes saab siis nüüd Teie pärijaks.

Kendy waatas jälle imestunult detektiivile otsa, olles arusaamatuses, kuhu detektiiv tüürib.

„Suurem osa minu warandusest läheb minu wenna Henryle, kes Rochesteris asub!”

Holmes wakis hetke ja waatas järeilmõteldes enese ette maha.

„Rochester — see pole siit kuigi kaugel,” ütles ta eneses.

Siis nagu aimas Kendy midagi. Ta tõusis püsti ja waatas kurjalt detektiivi otsa.

„Teie ei taha ometi sellega öelda, et mu wend selle häbiteoga hakkama on saand?!”

„Rahustuge, mr. Kendy! Ma ei kahtlusta kedagi!” ütles rahustawalt, fergelt naeratades Sherlock Holmes. „Ma uurisin ainult osalt Teie perekonnaelu, ja mida rohkem ma kõigist tean, seda parem jälgimise käigule!”

Ta pööras Beeby poole:

„Mispärast wõi mis sundis Teid, armas härra Beeby, tulema siia ühes õpilasega?”

„Rigi ise tahtis seda. Mõni aasta tagasi oli ta kord juba siin käind, ja teda oli kose ilu nii wõlund, et ta jälle kord seda näha soowis.”

„Kas oli noormehel Teie kaasatulek meeltnööda või oleks ta meelsamini üksi sõita tahtnud?“

„Ei, see ei näind talle hästi meeldivat. Ta tahtis üksi sõita.“
Nüüd astus ka Kendy wahahele ja seletas wärisewal häälel:

„Rix tahtis üksi sõita ja lubas paari päewa pärast tagasi tulla, kuid ma ei luband seda!“

„Tänan!“ ütles Holmes. „Tänaseks jatlub. Nüüd ei tohi enam aega kaotada!“

Ta jättis wanahärra jumalaga ja töttas „Beautiful Girli“ wõõrastemajja, kuhu ta juba omale toa oli üürind.

3. päätükk.

Saladuslikud ringajäljed.

Natukesse aja pärast lahkus Holmes jälle hotellist endise wanahärrana, halli juulste ja täishabemega, et ükssikasjalisemalt kuriteo lohaga tutwuda. Wanamehe kõnnakuga, alati jalutuslepile nõjatades, koperdas ta uksest wälja. Keegi ei oleks temas endist, poliiseihoones wiibivat energilist meest ära tunnud.

Ukse taga wäljas nõjatas ta wäsinult maja weelauale, nagu teeks talle kõndimine suuri raskusi. Terawal pilgul uuris aga Holmes maja-äärset liiwast, tallamatut kohta, kus eile uksehoidja ootajat naisterahwast seismas oli näind.

Warsti tabaski otstija pill seda, mida waja — peenra ääres rohu lähidal oli hulka naisterahwa ringajälgi, mis ühelkohal tammund, kärsitult ootawa inimese poolt sinna tehtud. Polnud kahtlust, et need otstitawa jalajäljed olid. Ruttu enda ümber waadates ja mittemidagi kahtlast märgates lontis Holmes ükskõikset jälgede juurde.

Tasane wile kuuldus Holmese huulilt — jäljed olid püsind weel liigagi selgelt ja päälegi olid need tuhandeist jäljist eraldatavad. Kontsa oli nähtawasti kuskil järsul teel ronimisega murtud ja siis hooletult parandatud, nii et sinna alla kaks wiltu, ristina teine-teisest läbistawat armi jäänd!

Otskui komistades kummardas Holmes ja möötis ruttu jalajälgi ning komberdas siis kepile toetudes edasi.

Ta lähenes kuriteo kohale. Saabund sinna, nägi ta kohe, et siin igasugune uurimine asjatu. Kriminalistid ja politseinitud, kes olid siin käinud, olid juba ammu kõik jäljed segand.

Holmes astus waateplatwormi äärele ja waatas möeldes alla päädpööritawasse sügawusse, kuhu õnnetu Rix Kendy, ja ehk ka endised neli wisatud oli.

Uuesti waatles Holmes tallatud platwormi mullasele põrandalle, ja äkki filmas ta tuttawaid jälgi. Mullas olid natuke wananend, risti märgiga kontsa jäljed! Jälgi oli ainult neli. Need olid korratult astunud ja sügawalt mullasse wajutatud. Jälle möötis detektiiv jälgi ja nende wahet.

End sirgu ajades ümises ta oma ette:

„Nähtawasti midagi kannud! Uhaa, tähendab aitas teisi roimareid kuritöös! . . .

Kotka pilgul silmitses Holmes weel kord ümberringi, kuid muu waew näis siin asjatu olemat. Ta oli juba mõniküm- mend sammuga pargi poole astunud kui nägi sääl jällegi neid jälgi. Need jäljed olid aga wärsked, alles natukese aja eest tallatud, sest läbi puude paistew päike ei olnud weel suutnud neid jälgi kohedaks teha.

Sherlok Holmeši tabas mõte, et wahest nende jälgede tegijat weel leida wõiks. Ruttu pistis ta jälgede pidi juoksma, nagu oleks tal kuuliga wõidu jooksta.

Äkki pööras ta tagasi. Natuke maad temast eemal Goat-Islandi saarele wiiva silla juures puu najal seisis uksehoidja poolt kirjeldatud, mustasse looritud daam!

Daam näis midagi wäikeselt tähekeselt lugewat, nii et ta lähenejat ei märgand. Ruttu peitis ka Holmes end puude warju.

4. p ä ä t ü k k.

Wõitlus kuristiku kaldal.

Nähes, et daam edasi liigub, lonkis Holmes talle film- näolt järele. Daam näis kiirustawat sinnapoole, kus asus tu-

risti-juhtide ja weefindlate rõiwaste büroo. Selle büroo päämiseks ülesandeks oli turiste juhataada ja saata joa lähidal-olewasse loopasse — niinimetatud „Games of the Winds“ — „Tuulekoopasse.“

Daam kiirendas käitu, wahete-wahel oma ümber waadates, ja kadus warsi büroosse.

Sherlok Holmes nähes, et fiin warjamine wõimatu, astus ta täismehe sammul ja jõudis büroosse weel enne, kui daam juhiga säält lahkuda suutis. Nagu näha oligi neil möte „Tuulekoopasse“ minna.

Holmes maksis dollari ja tellis ta omale weefindlad rõiwad, milliseis ta daamile ja selle juhile järgneda wõis.

Detektiiv märkas kohe, et daam oli natuke kohtund, kui endale wanahärrat järele tulema nägi. Ra pani ta tähele, et isegi juhile wanahärra lähidus ei meeldind. Talle näis, kui oleks nende lahe wahel midagi saladuslikku, mida teistele näidata ei tahetud. Teisels nägi ta juht wäga eemaletõukawalt wälja — suur, tugew, punase näoga ja pool-ajamata habemega oli ta kui mõni roimaritiüüp.

Kohe sai Holmes aru, et ta õigele teele asund ja neid kahte filmist lasta ei tohi.

Siis läksid nad kolmekesi teele, et seda suurepäralist loodusepilti nautida . . .

„Tuulekoopaks“ nimetatakse seda suurt ruumi, mis asub allalangewate weefogude ja kaljuseina wahel. Tugewad närwid peawad inimesil olema, kes sinna julgewad waatama minna, sest tuule ulumine ja hiiglawee kuffumine on otse närwepõrutaw.

Holmes järgnes daamile ja juhile. Tee läks alul püst-trepist üles, siis tuli edasi minna kaljurahnult rahnule. Mõnede wahetele olid ka wäikesed purded tehtud. Ühest kohalt tuli minna mööda kitsast kaljurada, nii et nagu oli wastu kaljuseina ja selg pöördud wastu mäsfawat, langewat weefogu, mis müristades alla langes.

Ettewaatlikult sellest üle saand, jõudsid nad awaramalle teele — säält jäi Holmes wõlutult seda loodusemängu waatlema.

Daam juhiga läksid kaugemale, ja siis jäid nemadki seis-
ma. Holmes, toetudes käsipuule, ei lastnud neid siiski filmist.
Ta wõttis taskust peegli ja filmitšes selle kaudu oma seljataga-
olewate kaaslaste toimetusi.

Need rääkisid muidugi temast, kuid jää-walitsewa müra
pärast polnud sõnagi kuulda, ehkki nad teineteisele kõrwu karju-
sid. Holmes sai aga nende käeliigutustist aru, et nad teda spi-
ooniks peawad. Wõibolla nägid nad ka teda enne Beehyga
hotelli tulewat.

Agatahes, neilt mittemidagi hädä oodates, pani te rewolwri
käte järgi ja lähenes siis aeglaselt nende poole. Lähemalle
minnes nägi ta, kuis daam andis juhile peotäie paberraha.

Nähes wanameest liginemas, peitšid nad mõlemad kätšu —
üks rahakoti ja teine raha.

Juht tegi koha mittemidagiteadwa näo ja hakkas seletusi
andma nähtawa koha üle.

„See juua,“ algas ta kõwasti, „nimetatakse Ameerika ko-
feks. Ta on 330 mtr. lai ja 47 mtr. kõrgel! See —“

Holmes katkestas selle jutuwurina käelöögiga, öeldes:
„Wäga hää, ma tean seda isegi, ja ma ei wõi Teile nende
seletuste eest maksta, kui see daam!“

Juht ja daam wabetasid pilke. Holmes nägi jää-wälku-
wat wiha äikest, ja detektiiv sai aru, et nad mõelsid: see wa-
nahärra on liigagi palju näind ja ei tohi siit enam elawalt
lahkuda.

Juht pomises weel midagi habemesse, ja daam kisendas
Holmesile kõrwat:

„Ma andsin talle 5 dollarit, tal on suur pere toita!“

Holmes ei wastand selle pääle midagi, waid hakkas tul-
teed tagasi sammuma. Ta oli juba jõudnud peaaegu kalju-
äärele, kui juht talle ette kargas.

„Teie tahate siit lahkuda?“

„Muidugi! Olen kõik juba näind, mida ma tahtsin!“

„Siis laske mind ees minna!“

„Minge, minge! Juht peabki ees käima!“

„Mii käseb ka määrus!“

Ettevaatlikult jõuti kitsalle kaljuäärele, juht ees, Holmes tema järel ja daam kõige taga. Kõik kolm pöördusid nüüd näoga vastu kaljuseina, sellegipärast ei lastnud Holmes wõõraid filmist. Juba jõuti hädasohtliku tee keskpaigani. Dudselt kostus selja taga kulluma wee kohin.

Siis jäi juht seisma, pööras näo Holmesi poole. See nägi sääl jälle wiha wälkuwat. Alki haaras juht tal käest kinni, nagu oleks ta kukkuda tahtnud. Kuid meisterdetektiiv oli walmistunud selle vastu, ta jäi jalule seisma kui müür, ja ühe kiire liigutusega oli ta end wabastanud. Kuid samal hetkel kõlas pauk, ja kuul wihises Holmesi pääst mööda. Daam oli lastnud.

Wälkkiirelt lõi Holmes daami käele, enne kui see teist pauku sai lasta ja relw lendas weewoogu. Samal ajal haaras ta teise käega juhi parema käe osawa wõttega ja kiskendas talle kõrwa:

„Kelm! Sa oled Rix Kendy mõrtsukaid! Ma tunnen sind!“

Kõle mõirgamine tuli wastuseks! Juht tungis uuesti Holmesi kallale, ja ka daam rebis detektiivi kuuest. Peaaegu oleks Holmes tasakaalu kaotanud. Ta otsustas kiirelt. Kuski tõusis ja langes juhile otse pähe. See wankus jalul, tahtis weel kukkudes Holmesist kinni haarata, kuid käsi haaras õhku, ja juht kukkus haigutawasse kuristikku, kus ta ka koha mässawaisse ning wahutawaisse weewoogudesse kadus.

Siis haaras Holmes naise käest kinni ja wedas ta laiemalle teele wälja. Surmohwatult ja vastu tahtmist järgnes see Holmesile.

Jõudnud kindlalle kohale, ütles daam, raskesti ohates, muidugi teeseldes.

„See häbematu tahtis wist Teid tappa!“

„Ahha!“ mõtles detektiiv. „Ta tahab asja nii seletada, et tema tahtnud selle pauguga mind aidata! Olgu, ma jätan alul sulle selle löbu. Küll ma wõtan nüüd asja isegi õigest otjast kinni!“

5. päätükk.

Suuramine ebatahtluse warjus.

Büroosse jõudnud, teatas Holmes juhtumifest, et ta oli juhi wette tõugand, sellepärast et see talle kallale tungind oli.

Daam, kes end Margot Sendedy'ks nimetas, kinnitas seda ka omalt poolt ning seletas, et ta tahtnud wanahärrat kaitstes juhi pääle lasta. Rahjuks läind aga kuul wiltu.

Büroo ametnikud ei uskund muidugi nende juttu ja palusid inspektor Kutgersi sinna, kes siis ka wanahärras Holmesi ära tundis. Ta palus teda ühes daamiga kaasa tulla, sest Holmes oli selleks märku annud.

Politseis sai weel uus juurdlus tehtud. Ujal, kui inspektor daami üle kuulas, seisis Holmes akna all, rebis bloc notes'ist lehe ja kirjutas selle pääle:

„Tehtke korraldus, et see daam, kui tunnistaja, peab jääma siia linna mõneks päewaks, ja säädke tema järele luure!“

Holmes andis lehekese salaja inspektori kätte, kes tegi ka wastawa korralduse. Daam oli väga wihane, et tema wabadust piirata tahetaks. Päälegi pidawat ta kohe ära sõitma, ja wiirituse läbi tulewaid kulusid ei tasuwat ka keegi.

„See jätke kõik meie hoolde“, ütles inspektor. „Kui soowite, wõime neile isikuile, kes teid ootawad, põhjusi leides teatada. Kuhu soowite sõita?“

„New-Yorki! Istituid, kelle juurde sõidan, pole ma kohustatud üles andma!“

Inspektor tehitas õlgu.

„Rahju! Siis ei saa Teie hääks midagi teha. Kus hotellis peatute?“

„„Toweri“ hotellis. Kuid ma palun teie ametnikel mind mitte tülitada.“

„Õlge muretu, seda ei sünni. Minult siis, kui Teie katsute ilma minu korraldusita siit linnast lahkuda, takistatakse Teid!“ wastas inspektor wiisakalt.

Margot oli üliwihane. Ka see ei rahustand teda, kui inspektor pööras järgmise kõnega wanahärra poole:

„Teil tuleb samuti siia linna jääda. Teie olete senni järewalwe all, kunni see juhtumine selge! Ma ei wõta Teid wahi alla, lootes, et rahulikult „Beautiful Girl'i“ hotellis elate!“

Holmes wastas jaatawalt. Margot lahkus selle pääle ka lohe politseist.

6. p ä ä t ü k k.

Salafiri.

Waewalt oli daam wäljund, kui Holmes endal habeme, paruka ja mantli maha wiskas ja wälkkiirelt puudri ja wärwi abil end noormeheks muutis.

Mõne minuti pärast kõndis daami taga lõbusas tujus noormees, kes tasakesti laulu wilistades ja keppi keerutades linna ilu näis waatlewat.

Margot läski, nagu ta luband „Toweri“ hotelli. Mjuti waatas ta ka selja taha, kas teda ei jälgita. Mittemidagi kahtlast märgates ja oma seljataga „patseeriwat“ piimohabet tähelepanemata jättes, kõndis ta siis rahulikult edasi. Nii sammusid daam ja selle-järeikäiw lõbus noormees „Toweri“ hotelli poole...

Kui daam hotelli ukse taha oli kadund, peitis noormees, kelles me muidugi Holmesi ära tundsiime, wastasolewa õuewa-rawa taha.

Natukesse aja pärast tulid sinna ka kaks erarõiwais, inspektori poolt saadetud, agenti. Need tundsid Holmesi neile ettekujutatud wälimuse järgi. Sää! wärawa warjus, langiall, andis see neile näpunäiteid selleks, kuidas walwata toda naist: ei tohi teda hotellist wäljudes filmist lasta, iga tema tegewust tähele panna. Mittemingil tingimusel põgeneda lasta. Joo ümber lasta daami wabalt hulluda, kuid piinlikult ta tegewust jälgida.

Oli Holmes neid lühikesi õpetusi annud, tahtis ta kiiresti politseisse tagasi minna.

Waewalt oli ta mõne sammu teind, kui ta nägi wastas olewa „Toweri“ hotellist tulema wormirõivas hotelli käfjalga-poisifest, kes piki tänawat minema hakkas.

Teda märgand, Holmes kiiresti läks talle järele. Jõudnud tänawa nurga taha, peatas detektiiv poisi;

„Hallo Boy! Palun üks minut!“

Pois seisatas ja ootas.

„Mida soovite! Ise pistis ta sääljuures kokkukeeratud paberilehe tasku. „Mul pole aega, ruttan postile!“

„Jaa, jaa, ma tean seda. Selle ilusa miis Sendedy ülesandel, kes teie hotellis elab. Eks ole õigus?“

Ho'mes pistis poisile dollari pihku.

„Luba ma waatan natukesi seda kirja wõi telegrammi, mida sa postile wiid?“

Pois raputas eitawalt, püüdes kuigi ta antud raha tasku pistis.

„Ei! Seda ma ei tohi! Lady Sendedy keelas minul mitte kellelegi telegrammi ega sellele adressi näidata. Isegi rääkida ma sellest kellelegi ei tohiks!“

Holmes otsis jälle taskust raha.

„Palju sa tema käest said?“ küsis Holmes.

„Kümme dollarit! wastas pois.“

„Annan sulle kakskümmend!“ Holmes hoidis raha käes. Pois mõtles minuti, haaras siis raha — ja telegramm oligi detektiivi käes. See oli adressitud mr. Henry Kendy'le, Rochester, 13 Street 67. Sisu kõlas nii:

„Täna pole võimalik sõita. Tähtsad takistused! Tule täna öösel siia!“

Allkiri puudus. Holmes andis lehelele tagasi ja ütles naeratahes:

„Kas muud midagi?! Polnud mittemidagi huwitawat. Kuid sellegipärast ära sa sellest „lady'le“ räägi, et ma kirja siis tean!“

„Ärge kartke, kes see maalt on!“ vastas pois. „Do, kui tuleks weel üks selline härra, kes selle lipaka lugemise eest kaks-kümmend dollarit annaks!“ lisas pois naerdes ja jooksis kirjaga edasi.

7. päätükk.

Püünis tõmmataffe toomalle.

Holmes läks tagasi „Loweri“ hotelli poole. Sügawas mõttes sammudes arutas ta äsja saanud saladuse küllid. Nii äkki oli see tulnud: siis iltagi miljonäri poja surmas süüdi miljonäri oma wend! Nüüd oli ometi õudse tragöödia päälan-gelas-luju süngest saladuseloorigest wälja astund.

Holmes jõudis hotelli ette. Talle oli tähtis nüüd Henry wastus. Ta astus sisse ja palus hotelli omanikuga nelja jilma all kõnelda. Holmes awaldas sellele oma nime ning palus miss Sendedy'le saabum telegrammi kinni pidada ja temale läb'waata-miseks anda. Hotelliperemees oli meeleldi nõus ja lubas kõik teha, et kaugele-kuulsa detektiivise abiks olla.

Siis jäadis Holmes sammud jälle Niagara jõe poole. Et ta weel praegu noormehena rõiwastatud oli, siis tahtis ta seda kasutada ja uuesti „Tuulekoopasse“ minna. Nüüd ei läi-nud ta aga enam turistide büroosse, et jälle mitte mõne oota-mattusega kokku juhtuda. Seeford pidi ta põhjalikult järele uurima daami ja juhi endise „Tuulekoopasse“ mineku!

Jälle nägi detektiiv mühisewaid weekogusid ja haiguta-waid weekuristikke, ronis jälle kitsail kaljuradul. Ta jõudis sinna, kus nad enne olid peatund ja jõe ilu „imetlend“. Nüüd läks aga ta tee edasi. Holmes pööras ümber kaljunurga, mis „Tuulekoopas“ tagaseina piiras. Siit pidi ju tee edasi minema wähi-malt oli see nii olnud nelja aasta eest, kui ta siin jällegi roi-mareid jälgis.

Kuid mis see tähendas — jämedaist raudwarwust oli nüüd sinna kõrge wäraw ette tehtud!

— Wahest oli see etteawaatamatute ning hullsulgete huwirändurite pärast tehtud, kes joale liig-lähidalle lippusid — wälgahtas läbi detektiivi pää. — Aga ei! Milleks olid ometi raudwärawate otsad nõelteraswad — nagunii poleks sellest kõrgest aiaft keegi üle ronida katsund?!

Holmes naeratas, sest teda ometi need terawotslised odad pidada ei saa! Ta heitis kuue seljast, pani jalutuskepi kalju najale, ja hetk hiljem turnis juba aiawarwul. Ta jõudis pea-aegu üles ja haaras juba wärawa terawaift otjift kinni. Ükki märkas ta wärawa kohal, umbes kolm tolli oma pääft kõrgemal, jämedat traati. Üle wärawa ronides oleks pidand ta tingimata kehaga wastu seda traati puutama. Wahest muidu poleks detektiiv traadist suurt hoolind, kuid nüüd näis talle see kahtlane.

„Milleks see?“ mõtles Holmes ja peatas ronimises. „Kas mingi kellanõör, märgujuhe?“ Detektiiv hüppas wärawalt maha, ja uuris hoolega ümbrust ja wärawaalust pinda.

Siis teadis ta: see oli surmatraat, see oli elektri kõrgepingujuhe! Seespool wärawat wedelesid kõrbend looma wõi suurema linnu jäänused! Üks hetk weel — ja ta oleks samane laip — oma etteawaatamattuse ja uudishimu ohwer olnud!

Nüüd polnud detektiivil enam huwi kaugemalle tungida! Ta oli leidnud juba daami „Tuulekoopasse“ mineku põhjust! Ta teadis nüüd, et siin kindlasti roimarite käed teotsefid, sest muu keegi ei ehitaks selliseid „surmawärawaid“. Oma käiguga rahule jäädes, pööras Holmes tagasi.

Kui Holmes „Loweri“ hotelli ette tagasi jõudis, olid politseiagendid ikka omal kohal ja teatasid, et Margot polnud weel kordagi hotellist wäljund. Oli nähtud teda küll mitu korda akent awamas, et waadata tänawalle, kas teda mitte ei luurita.

„Ta ei märkand aga meid kumbagi!“ seletas teine agent tähtsalt.

„Wäga tubli!“ wastas selle pääle Holmes ja läks siis tähtu üle tänawa, sest ta märkas postiljoni, kes hotelli sisse läks.

Telegrammi oli ufsehoidja juba postiljonilt wastu wõtnud ja selle peremehe kätte annud. Holmes ja hotelliperemees läksid siis peremehe erakabinetti, kus kohe Holmes telegrammi

ofama käega awas: Adressiks oli „Miss Margot Sendedy Hotell „Tower“ — Niagaraonc“, kuna sifu järgmiselt kõlas: „Sõidan ööfise rongiga. Jõuan pärale kell 2. Tule wastu. Raaslasjed koguvad Rineharts'i majja.“

Nüüd polnud Holmesil enam tarwis Margoti tegewust walwata enne rongi saabumist. Ra oli nüüd wõimalus awanend kogu bande tabamiseks ühe hoobiga. Holmes läks nüüd inspektori juurde ja seletas ka sellele kogu asjakäigu.

Inspektoril polnud aga mingisuguseid andmeid Rineharts'i nimelise majaomani'u kohta. See tegi aga wähe muret. Oli wa a ainult Henry Kendy'le jaamast pääle järgneda ja niiwiiši otsekohe digesse kohta pärale jõuda.

8. päätükk.

„Musta maski“ uus iveretöö.

Oli juba õhtu jaabund. Kell kuulutas seitsmendat tundi. Holmes, kes juba üle 30 tunni magamata oli, läks „Beautiful Girl'i“ hotelli, et sääl kuni keskööni puhata.

Ta wiibis enne mõne minuti Allani juures, kellele ta ka asjakäigu tutvustas, ja et oli lootusi bandet juba sel ööl trellide taha paigutada. Siis läks Holmes oma tuppa puhkama, kuna Allan sellest mr. Kendyle teatama ruttas.

Allan jõudis alles $\frac{1}{2}$ 12 hotelli tagasi. Ta mõtles weel juhtumise üle järele. Täna tundis ta aga eilse unetu öö tõttu rammetawat wäsimust. Allan heitis woodil teki kahakorra ja istus woodiserwale. Siis kummardas ta natuke allapoole ja hakkas saapanööre lahti päästma. Kui Allan jälle pää ülesse tõstis ja pilk kogemata ukse poole puutus, käis taft hirmuhoog läbi. Ta jäi nagu kivistunult ukse poole wahtima.

„Käed üles!“ kõlas kahe, uksest sissetulnud mehe hääl, ning kats lastewalmis rewolwrit sihiti ta poole. Meeste näod olid, nagu eile ööfigi — maskiga kaetud.

Siis tuli weel kolmas mees, kel werest nõretaw pufs fäes oli. See astus Allani juurde, haaras ta käed ja kõitis selja

taha finni. Nüüd topiti talle weel räbal suhu ja wiidi wälja koridori.

Koridor oli pooleniste walgustatud, mis lastis kogu ümbrust ainult waewalt silmitseda. Siiski läbi hämaruse nägi Allan pörandal-lamawa ufsehoidja, kellele mitu pussihaawa rindu oli löödud. Haawast immitses weel praegugi mustjaspunast werd, mis maalis pörandalle loigu.

Siis aga hakkasid Allani filmad wirwendama, nii et ta pettepidi arwas nägema: ufsehoidja kõrwal lebas nööri dega teotult, werine, eluta Holmese keha. . .

9. päätükk.

Sherlok Holmes — wiimane Niagara ohwer.

Holmes oli end lahti röiwastand, woodisje heitnud ja otsekohe magama uinund. Ta magas raskesti pääle lauase ülewaloleku. Nii ei kuulnud ta tasta kröbinat, kui üks walewötmega awati.

Mitu musta kogu ronis siis Holmesi tuppa, leidsid seina ääres asuwa woodi, ja löid ilma pikema jututa woodisolijalle nuiaga pähe. Nüüd muutus woodisolija raske uni meelemärfufeta olekuks. Seepääle teoti uimastatu ja suruti tropp suhu.

Siis otfisid öised fissetungijad elektrinupu ja süütasid elektri. Hele walgus löi toas põlema ja walgustas uimasekslöödud ja fissetungijaid.

„Mis, mis see tähendab? Kes f—e—e on?“ kuuldufid siis fissetungijate küsiwad fofistused. Nad olid ehmund, kui wanahärä asemel woodis kellegi teise nägu nägid.

„Ahaa!“ kiristas siis üks ja näitas laualepandud walehabemele ja muile näojumestuse abinõudelle. „Meil on fiin tegemist ühe kardetawa spiooniga.“

Sellest oli küllalt. Kui Holmes jälle meelemärfufelle tuli, siis leidis ta end koridorist tapetud ufsehoidja kõrwal. Ta kuulis nagu läbi lõpmatu kauguse roimarite häält:

„Tapaksime ka need kohe — ent ei, need koerad on oma nina liig sügavalle meie saladusisise toppind. Neile on lihtne surm vähe! Wiigem nad Niagarasse!“

Beeby ja Holmes lohistati läbi wõõrastemaja tagumise käigu wälja. Kustil polnud näha ühtki inimhinge. Juba lähenedid roimarid samale platwormile, kus Beeby eile oli näind oma kaswanditu wetteheitmist. Sääli astus aga pargipuude wahelt neile neljas, maskiga kaaslane wastu, arwatawasti üks nende wahipostidest. See ütles ainuises sõna:

„Wõmmid!“

„Kuradi spioonid kõikjal!“ wastati pahameelega. Nüüd aga pöörasid roimarid teisele teele. Nende tee läks „Tuulekoopa“ poole. Aga ka mitte sinna. Seotud lohistati otsekohe suure ettewaatuslega järsuft kaldast alla jõe äärde. Siin oli üks raske tünn, mis pooleldi wees ja kinnitatud kettidega äärtuge-delle. Tünni põhjas oli hulka kiwe, mis tünni tasalaalus hoi-dis. Ketid ragisesid, iga minut oli karta, et weewoog need katki rebib. Kuigi see kõik hulga maad allpool juga, oli siin siiski weekeeris wäga tugew.

Holmes ja Allan Beeby suruti sinna tünnisse, ja ketid päästeti lahti.

„Hääd reisu, koerad!“ hüüdsid pillawad hääled neile jä-rele. Järgmisel hetkel kisti tünn wälkkiirelt üles seesolijatega weekeerisesse. Warji sattus aga tünn walfsestwoolawasse wette ja ujus pillamisi edasi.

Holmes ei kaotand meelt. Esimene asi oli tal käekõiditud wastu nugaterawat tünniäärt puruks tõmmata. Nüüd kiskus ta suuft räbalapuntra ja wabastas ka waimuliku käed.

Wahemaal oli tünn jälle weekeerisesse sattund ja keerles süstikuna wahutamawas wees. Siis kisti tünn wastuwoolu üles-poole ja lihenes ifegi juba „Tuulekoopale“ Holmesest ei suutnud surmahirm paeluda, ja fenni, kui ta elus, püüdis ta ifka weel oma kohustusi täita. Ta pill jälgis hoolega „Tuulekoobast“ Nüüd olid nad tolle raudwärawa kohal, ja siis otsekohe ka sellest mööda.

„Waadake!“ möirgas Holmes läbi walitsewa weemürina Beeby'le, kuid säälsamas surus ta kaaslaste jällegi tünni põhja tagasi, sest tünn ähwardas tasakaalu kaotada. Läbi sügisöö hämaruse paistis kõrgel, kaljuseinas-asuwast koopast, õigem küll primitiivse maia ustest, tuli, mille walgulsel üks meesterahwa, teine noore naisterahwa siluett paistis.

Siis jooksis tünn jälle kiiresti mööda wett allapoole ja jõostis juba nende sisseheitmise-kohest mööda.

„Halastaja jumal, meie ujume!“ hädaldas waimulik surmahirmus. Holmes aga mõtles kiiresti, kuidas nüüd pääseda.

„Kas ujuda ostate?“ küsis ta waimulikult.

„Jaa!“ wastas küsitu, ise wärisedes kogu kehast.

„Siis mõtte kogu julgus kokku! Kui ma silman soodsat kohta, lütkan ma tünni ümber, ja siis katsume ujudes kaldalle jõuda. Muidu, kui me weel natuke nii edasi lihutame, oleme warssi Whirlpool Rapids — sääl on suur weekeeris ja kost, siis oleme lootusetu kadund!“

Samal hetkel tõstis suur laine tünni oma harjale ja wiis selle kaunis kalda lähedalle. Kohe oli Holmes tünni teisel küljel ja hüüdis:

„Nüüd Beeby! Ujume!“

Tünn wajus ümber. Mõlemad mehed kukkusid lüma wette. Algas raske ujumine wastu wolu.

Holmes jõudiski natukese aja pärast kaldalle ja ronis kiiresti külmand kättega kõrgelse jõeperwele üles. Siis waatas ta ümber ja nägi, et ta waimulik hulga maad allpool kaldalle oli jõudnud. Põlnud enam aega. Iga minut oli kallis.

Ta haaras taskukella, mis wettehüppamisel seisma oli jäänud. See näitas mõni minut enne ühte — tähendab: mõni minut wõis aeg nüüd üle olla. Weel oli natuke aega, et jaama jõuda, Henry'd sääl kohata ja teda kuni kogumiskohani jälgida. Kõrde pistis Holmes jaama poole jooksema kui tagaetu.

Poole tunni pärast oli ta juba fillal, mis üle Niagara wiis, ja mõni minut enne tella lahte jõudis ta jaama.

Roimaripeša tabamine.

Jaama ees pööras Holmes walwelolewa kordniku poole, näitas talle oma detektiiv-märki ja andis järgmise käsu:

„Joos^{le} lähku politseisse ja paluge minu nimel, et inspektor Rutgers saada's kohe mõnikümme meest wälja, kes minule jälgima peawad. Märgin oma tee punase kriidiga majaseinule. Selle järele tulge! Asi puutub Niagara roimareisse! Tehke kiiresti!“

Politseinik terwtas ja ruttas minema. Holmes, selle riided läbi märjad, peitis end jaamahoonesse suure samba taha. Otskohe sõitis ka Rochesterist tulew kiirrong sisse. Nüüd filmas Holmes ka Margot Sendedy't, kuigi see end meesterahwa röiwaisse pannud ja suure kaabu üle filmade tõmmand. Kuski ei näind Holmes aga ühtegi agent, kes Margoti jälgima pidid. Arwatawasti oli tal korda läind meesteröiwais hotelist tähelepanemata lahkuda. Margot teretas nüüd kedagi leelalif häärat.

Holmes oli küllalt näind. Ta ruttas nüüd siit, liig-wäljapaistwast kohast wälja, ja peitis end jaamahoone-wastasolewa maha warju.

Warji tuli ka Margot tolle isanda seltsis jaamahoonest wälja. Nad piilusid kartlikult endi ümber — arwatawasti oli Margot juba oma jälgi ajast rääkind. Tasa libisesid nad jaamatrepiist alla, (waata kaasepilt) ja läksid otse Holmesi nina alt mööda. Ta kuulis weel, kui isand Margotile ütles:

„Meil ei pruugi sõita — lähme jala. Maja on siin ligidal.“

„Seda parem!“ mõtles Holmes neid jälgides. Ta otsis taskust kriidi ja märkis kogu tee tänawa majadelle joone.

Henry ja Margot peatusid jaama lähedal ühe moja ees. Maja aknad olid walgustatud, kuid paksud portjeerid olid ees. Henry flooppis kolm korda uksele. Kohe awati uks ja mõlemad astusid sisse. Uks suleti nende järele.

Holmes ootas natuke, kirjutas seinale suurelt „Siin“, ot-
sits siis tänavalt suure kivi, ja koputas samuti kolm korda uksle.

Uks avati uesti. Holmes astus julgelt sisse ja lõi siis neeg-
rile, kes uksehoidjaks oli, kõigest jõust kaasa võetud kiviaga pähe,
nii et neeger häälttegemata maha langes. Detektiiv kõitis ta
kinni ja toppis taskurätiku talle suhu. Välisukse jättis ta lahti
ja jooksis siis tasa trepist üles. Sääli ühe ukse tagant kuulis-
ta kostma tooreid võiduröömsaid hääli. Holmes kuulatas läbi
võtmeaugu.

„Hädaoht on mööda, meil pole kedagi karta!“ röölis üks
suure häälega. „Waimulit ja spioon on juba mõlemad Niagara
lainelisse uppund!“

Kuidas? Ma ei kästnud ometi neid veel tappa?!” kerkis
kurjalt Henry.

„Ah, ah, haa!...“ naersid röövlid vastu. „Ega me
lollimad ole, kui sina kollanoff! Meie ei teind seda sugugi hal-
wemalt, kui seda sinu juhatusel oleksime teind. Matsa aga nüüd
tasu!“

„Praegu ma veel ei saa!“ püüdis Henry seletada. „Mu
wend elab veel!“

„Ah, ei saa! Kuis ja aga enne lubasid? No ega me
lollid ole. Kui ja täna ei maksi, siis maksab meile teegi teine
homme või ü ehomme! Wahest rohkemgi!“

„Mis see tähendab?“ sisis as Henry.

„Seda, et mõne asja meie paremini oleme...“

Holmes lükkas nüüd ukse täie hooga pärani, jäi ise läwale
ja müristas, käes kät's lastewalmis rewolvrit:

„Käed üles!“

Holmes oli kuulnud juba tänavalt korrapäraseid politsei-
patrulli samme kostma. Mõned juba astusid a t uksest. Kuul-
dus ta Kutgersi juhatawat hää t.

Kostis kole kisa, kui mehed nägid jälle seda meest, keda
nad uppunuks pidasid.

„Andke alla! Olen Sherlof Holmes!“ müristas jälle de-
tektiiv, lüna ü esrutand politseinikkude poolt samal het'el uk-
sest kümme mustawat püsjirauda roimarite poole sihiti. Ka

Kõhe tormas teine politseinikkude salt tuppa, ja üldist kohtumist kasutades pandi roimariid läerav'usse.

Kõlas ainuke pauk — Henry oli viimasel hetkel, lootuse-
ta seisukorda nähes kuuli omale pääajju kihutand . . .

Holmes kargas ühe rõõwli juurde ja küsis :

„On's see Kendy, kes „Tuuleloopas“ asub?“

„Jah, ühes oma armastatuga!“ vastas rõõwel vastu-
tahtmist.

„Kuidas?“ küsis inspektor. Kas noor Kendy elab?“

„Muidugi. Ma . . .“ püüdis wastata Holmes.

„Pole õige!“ ruttas Rutgers waele. Meie leidsime juba
noore Kendy päata laiba. Olugi, et laip wäga purustatud,
on see arsti ja ka isa poolt kindlaks tehtud!“

„See on too roimar, teda mina kaljuteelt Niagarasse
tõukasin“ seletas Holmes. „Ma arwain seda juba kogu loo
alguses et noor Kendy weel elab. Need rõõwliid olid ilma
distipliinita ja nad töötasid nii, kuis nad hääks arwasiid. Kui
kästis Henry wennapoega Niagarasse heita siis arwasiid nad, et
neile on kasulikum, kui miljonäri poeg ainult ära peita ja pä-
rast selle abil lunastusrahana miljonäärilt weel kena kopika
teenida.“

Palun, mr. Rutgers, sõidame politseisse. Küllap siin teie
mehed isegi asja lõpetawad. Teel räägime edasi.“

Holmes ja inspektor astusid trepist alla, istusid autosse ja
sõitsid minema, kuna politseiametnikud tagajärjerikkalt läbiotsi-
mist tegid ja roimareid kindlasse kohta paigutasid.

11. p ä ä t ü t t e .

„Tuuleloopa“ saladus selgub.

Kui auto minema murises, pööras inspektor Rutgers Hol-
mesti poole :

„Kuid Allan Beeby nägi ju, kui Rix Kendy wette heideti!“

„Lihtsalt psühholoogiline nähe! See toiming sellise lõpuni
sündis ainult uimase'slöödud Beeby pääs. Nad olid selles kind-

lad, et kui Beeby uimaseks lüüa, nii et see meelemärfufe kaotaks, siis ülesärgates sellele tundub, kui ole's kogu toiming lõpuni viidud. See oli kardetaw mäng. Nad lootfid öieti, et Beeby kaswandikku otsima tuleb. Muidugi oli neil waimuliku walwamisefeks pargis ifegi wahipostid. Kui Beeby platwormile läfski, näitafid nad talle kui tahafid nad noort Kendy't Niagarasse heita, löid aga siis waimuliku uimaseks ja kadufid ühes ohwriga!"

"Kuidas on lugu aga eelmiste ohwritega?" päris inspektor.

"Seda ma täpselt ei tea" wastas Holmes. "Kuid neid tapeti fiiski rohkem otsekohefe rööwimise otstarbel. Waefeid tapeti aga roimarite füngeift tegudeft liig palju teadmise pärast. Ifegi mina ja Beeby olefime liig palju teadmise ohwer olnud."

Auto oli politfehoone ette jõudnud. Nad astufid majja. Meile tuli ametnik wastu.

"Kas Teie olete mr. Holmes?" pööras see ilmadetektiiwi poole.

"Ja muidugi!" wastas detektiiw.

"Balun siis — keegi tahab Teiega telefoniga kõnelda!"

"Hallo?" hõitaf Holmes telefoni juures.

"Ah oletegi Teie, meister! Rong läheb warfi Niagafon-cift läbi. Sellel asuwad aferistid Morris ja Kalnin! Kutake!..."

Holmes haaras mütsi ja kapi ning tormas ufje poole. Ufjel pööras ta weel tagasi:

"Olefin unustand: Kendy on „Tuulekoopas“. Murdke fäält raudwäraw maha! Ürge aga kõrgepinge traadesfe puutuge, mis wärawa kohal on. Minu töö on fiin lõpul. Tõttan uusi kurjategijaid jälgima. Mind te enam niipea ei näe!..." ja juba tormas Holmes tänawal walfali poole.

"Imelik mees!" ütles päääd wangutades ametnik.

"Aga targem, kui meie kõik kofku!" lifas inspektor Rutgers.

Hommikupäike kuldas ümbrust. Oli päewa uuestisünd. Ragisedes langes parajasti raudvärav „Tuulekoopa“ tagaküljel sügawikku. Wabanend teel tungisid politseinikud edasi. Neile tuli noor Kendy wastu.

Politseinikud, kes teda muidugi ei tunnud, kästisid peatuda.

„Milleks?“ ütles Rutgers. „See on ju mr. Kendy!“

„Jaa, see ma olen!“ ütles see. „Siin on veel teegi, ja ta tõi tagapoolest ühe noore daami nähtawalle.

„Tutwustan, minu tulewane abikaas!“

„Noo?!“ ja Rutgers tegi nii rumal-kohmetu näo. „Kuidas sattus see siia?“

„Tema oli see, kellega ma tol õhtul jalutasin, kui . . .“

„Uhaa, siis püüti teid mõlemaid finni!“ leidis Rutgers seletuse.

— — — — —
Kõrgel kaldaperwel seisis wana Kendy ja kahtluse ja lootusega ootas oma poega. See tuli käsiläes kellegi noore daamiga. Naeratades ja punastades tutwustas poeg isale selle miniat, ja õnne tundes sõitsid kõik kolm siis autoga uuele elule wastu.

Kui politseibüroos kell 10. uus tööpäew algas, otsis Rutgers laualaekast noore Kendy päata laiba leidmise protokollki ja rebis pikkamisi puruks . . .

* * *

Kaugel müriſes kiirrong ja miis ilmatuulſa detektiivi eemalle — uute juhtumuste pöörisesse.

Lõpp.

399.956

Kriminaaljuttude seeria nr. 1.

Kui huvitab Teid enda tulevane elukäik, mida Te kergesti paremale teele võiksite juhtida, siis muretsege omale järgmised raamatud:

H. La Mot Setz'i

„Kuidas saavutada kordaminekuid elus“

Hind 25 senti

ja

Rope Kojose

«Õ N N»

Hind 50 senti.

Nende raamatute nimed ei tarvitse enam kiitust. Võiksime ainult nimetada, et H. La Mot Setz'i teos, mis ilmus inglise algkeeles, on üle 245 trüki kogu Ameerikas laiali kantud! Pääle selle lugemata arv tõlkeid teisisse kultuurkeelisse! Osalt võlgnebki Ameerika edu ja kodanikkude ettevõtlikus ning rikkus tänu sellele raamatulle. Nüüd on see ilmakuulus raamat ilmund A. Glassi eestikeelses tõlkes ja Eesti lugejalle õigeväikese tasu eest kättesaadavaks tehtud!

Ülimat astet elu kordaminekute reas tähistab isiklik õnn. Tee oma kestva õnneni on pikk ja vaevakas ning kõigi jõud ei küündu veel selle saavutamiseks. Kes aga tõesti tahab isiklikku õnne saavutada, see muretseb omale kindlasti ka ilma kuulsa autori Rope Kojose „Õnne“. Ainult see raamat näitab kuidas taotella õnne nii, et seda ka saavutada! Eestlane tahab rajada omale õnne, tal on selleks tahet! Näeme seda juba sellest, et lühikese aja jooksul on R. Kojose «Õnne» 1. trükk ilma reklaamita juba suuremalt osalt ära müüdud!

Nende raamatute üksikmüüki praegu teisis raamatuärvides ei ole! Pälädu Tartus, Kalaturu tän. 3, J. Vahi äris. Kes nende raamatute hinna (H. La Mot Setz'i „Kuidas saavutada kordaminekuid elus“ — 25 senti, R. Kojose „Õnn“ — 50 senti) ülalnimetatud aadressil saadab, saadetakse raamatud ilma postikuludeta koju kätte.

Hin

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

Z-201117